

IGF-congres buigt zich over toekomst van het web

Wie is de baas op internet?

Softwarepiraten downloaden illegale mp3'tjes, politieke extremisten spuien er onbelemmerd hun denkbeelden en malafide webwinkels lichten hun klanten op. Het internet lijkt soms net een bananenrepubliek, maar er gelden wel degelijk regels. Toch is nog onhelder hoe het internet precies bestuurd wordt. Het Internet Governance Forum wil orde op zaken stellen.

DOOR JACOB VAN KOKSWIJK

Nitin Desai, voorzitter van het Internet Governance Forum, opent de vergadering.

Sharm el-Sheikh: voor ons de betaalbare bestemming voor een zon- en duikvakantie, voor anderen de stad van de vrede in het hart van de Sinai. De Egyptische badplaats was van 14 tot 18 november niet zomaar de zetel voor het vierde Internet Governance Forum (IGF) van de Verenigde Naties. Egypte had in 2004 al via het voorzitterschap van de Werkgroep Internetbestuur (WGIG) het initiatief genomen en tijdens de wereldtop over de informatiemaatschappij (WSIS) gelobbyd om de mondiale internetbeheerwerkgroep te formaliseren in een commissie van de Verenigde Naties. Het land is ook initiatiefnemer van cyberpeaceinitiative.org en heeft met Ahmed Nazif een zeer actieve en visionaire minister-president met een ruime telecomkennis. "Egypte, op het kruispunt van verbindingen tussen vele landen, met een

lange geschiedenis van beschaving, handel, wetenschap, cultuur, onderwijs en gezondheidszorg", voegde Lynn St. Amour, voorzitter van de Internet Society (ISOC), er in haar openingspeech aan toe. Binnen vijf jaar moeten de deelnemers aan het IGF de VN-secretaris-generaal Ban Ki-moon adviseren over het bestuur van het internet en aanbevelingen doen aan de Verenigde Naties, daarom vinden mondiale en regionale overleggen plaats. Met meer dan 1.800 deelnemers uit 112 landen had deze vierde IGF-bijeenkomst de grootste opkomst tot nu toe. 96 regeringen en een duizendtal belangenorganisaties waren vertegenwoordigd. Naast plenaire zittingen waren er parallel meer dan honderd workshops, fora met best practices, coalitievergaderingen en open fora rond de belangrijkste thema's. Deze waren in de voorgaande maanden stuk voor stuk voorbereid middels een reeks van open overleggen volgens de interactieve en participatieve structuur van het IGF. Zoals verwacht mag worden van de Verenigde Naties werden alle bijeenkomsten in audio en video gestreamd. De webcast bood de mogelijkheid tot participatie uit alle werelddelen. De teksttranscripties van de belangrijkste sessies in alle VN-talen en de video- en audioverslagen van alle workshops en andere bijeenkomsten zijn op intgovforum.org te vinden.

Vrijplaats

Internet leek in de jaren 90 een vrijplaats voor pioniers en alternatievelingen, wars van elke vorm van officieel

bestuur. Begin van deze eeuw, mede door de dotcomhype en de oprukkende cybercrime, werd het gebrek aan bestuur van het internet een steeds belangrijker onderwerp in de internationale betrekkingen. Wat ooit begon als een conferentie over het overhevelen van de internetvoordelen naar arme landen, mondde uit in die ene langverzwegen vraag: wie controleert het internet feitelijk? Tijdens de Wereldconferentie over de Informatiesamenleving (WSIS) in 2003 probeerden regeringen, bedrijven en burgers een gemeenschappelijke visie rond de informatiesamenleving te formuleren en de digitale kloof te overbruggen. De Werkgroep Internet Governance (WGIG) had als taak om een besluit voor te bereiden dat in 2005 leidde tot de oprichting van het Internet Governance Forum onder auspiciën van de Verenigde Naties.

Bont gezelschap

Aan het IGF zullen niet alleen regeringen deelnemen, maar ook allerlei belangengroepen uit de hele wereld. Daadwerkelijke deelname aan dit mondiale IGF-debat is een uitdaging voor alle landen, vooral voor kleine en ontwikkelingslanden. Het vereist specialisten met een multidisciplinaire kennis en een unieke mix van diplomatieke en technische vaardigheden. Op aandringen van de VN zijn daartoe trainingsprogramma's opgezet in alle delen van de wereld. Dit jaar valt in het oog dat er mensen uit vele regio's en pluriforme culturen aanwezig zijn, waarvan de meesten universitair opgeleid zijn en meer dan de helft jonger is dan 35. Ruim een derde van de deelnemers is vrouw. Naast de diverse nationale en transna-

Chinezen blijven weg bij censuurdebat

tionale overheden zijn er nog 35 instellingen en belangengroepen die zich op onderdelen officieel met het internet-ecosysteem bezighouden. Op de ope-ningsdag van het vierde IGF kwam daar mogelijk nog een 36e bij: het WWWF van Sir Tim Berners-Lee. In hun kielzog volgt nog een honderdtal organisaties en activisten die hun zienswijze over het internetbestuur kwijt willen, plus nog wat binnensluipende partijen als juristen, consultants en experts die elk hun eigen belang hebben.

Politiek spel

Het Internet Governance Forum is dus een mondiaal platform voor internetbestuur waarin bedrijven, regeringen, burgerorganisaties en topexperts over het internetbeleid mogen debatteren. Maar regeren over het internet is nog niet aan de orde. Ook al kreeg het IGF in 2005 van WSIS geen enkele beslissingsmacht over de root, de speelruimte van het Amerikaanse Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) lijkt toch te verkleinen. Dankzij het IGF, zo beweren optimisten, behoort de uitbouw van een wettelijke en internationaal gerespecteerde ICANN-opvolger – net als de International Telecommunication Union (ITU) onder VN-vlag – opnieuw tot de mogelijkheden.

Dit jaar was er al een verschuiving in macht merkbaar. Hielden de Verenigde Staten in 2005 met handig politiek spel de ICANN binnenboord, nu laat bestuursvoorzitter Peter Dengate Thrush, een auteursrechtadvocaat uit Nieuw Zeeland, weten dat ICANN via zogenoemde reviewcommissies werkt aan een omvorming die het over enkele jaren los moet maken van de VS. Bovendien wil men de organisatie transparanter en democratischer maken. Als voorbeeld noemde men de traagheid waarmee ICANN ervoor zorgde dat er ook IDN-domeinnamen beschikbaar kwamen in niet-Latijnse taalkarakters: Arabisch, vereenvoudigd Chinees, traditioneel Chinees, Japans, Russisch en Grieks. Het Arabisch schrift wordt van rechts naar links geschreven, dus zou de URL in het Arabisch ook andersom moeten.

Een rode draad door alle toespraken was de acceptatie van het IGF als platform voor de bevordering van de dialoog over het internetbestuur. De sprekers benadrukten het belang van het IGF en zeiden dat het VN-mandaat moet worden uitgebreid tot het ICANN-beheer. Daardoor kan de volgende bijeenkomst, die van 2010 in Vilnius te

Litouwen, meer inhoud hebben. Er waren vier hoofdthema's: managing critical internet resources; veiligheid, openheid en privacy; toegang en diversiteit; en internetbestuur in het licht van de WSIS-uitgangspunten. Aan de hand daarvan werd in alle werkgroepen en fora de ontwikkeling van het internetbestuur besproken.

Duistere kant

In Sharm el-Sheikh zijn bijna alle mogelijke facetten van het internetbestuur aan de orde gesteld. Van cybercrime tot kinderpornografie, van auteursrechten tot selectieve filtering, van non-ASCII top-level domain names tot taaltekensconversie met IDNA. *En passant* wordt meegedeeld dat 38 procent van de cyberattacks uit de VS komt, 13 procent uit China en dat Nederland met 8 procent de vierde plaats inneemt. Rusland volgt daarna pas. Algemeen is er bij jong en oud, invloedrijk en invloedzoekend, een trend om de voordelen en gevaren van het internet duidelijk te maken aan alle mensen, van alle seksen, culturen,

Arabisch URL's lopen andersom

klassen en omgevingen. Alleen over de uitvoering zijn er verschillende gedachten. Zoals men aan privacy verschillende betekenissen en belevingen hecht, zo lopen ook de belevingen rondom transparantie en het bevorderen van mondigheid uiteen. Een poster waarop het OpenNet Initiative het boek *Access Controlled* aankondigde, werd officieel door security officials van de VN verwijderd. Dit maakt duidelijk dat de VN een open forum serieus neemt: een debat over China's censuur op het internet mag niet starten als de beschuldigde partij niet deelneemt. De Chinese delegatie is op datzelfde moment onvindbaar.

Sir Tim

Jerry Yang, co-oprichter en CEO van Yahoo!, zag de kracht van het internet in het vermogen om gemeenschappen te sluiten. Het netwerk schept sociale en economische kansen van onderwys tot gezondheidszorg bevordert een volgende generatie van ondernemers. Internetuitvinder Sir Tim Berners-Lee vreeg op het IGF aandacht voor

Op het web

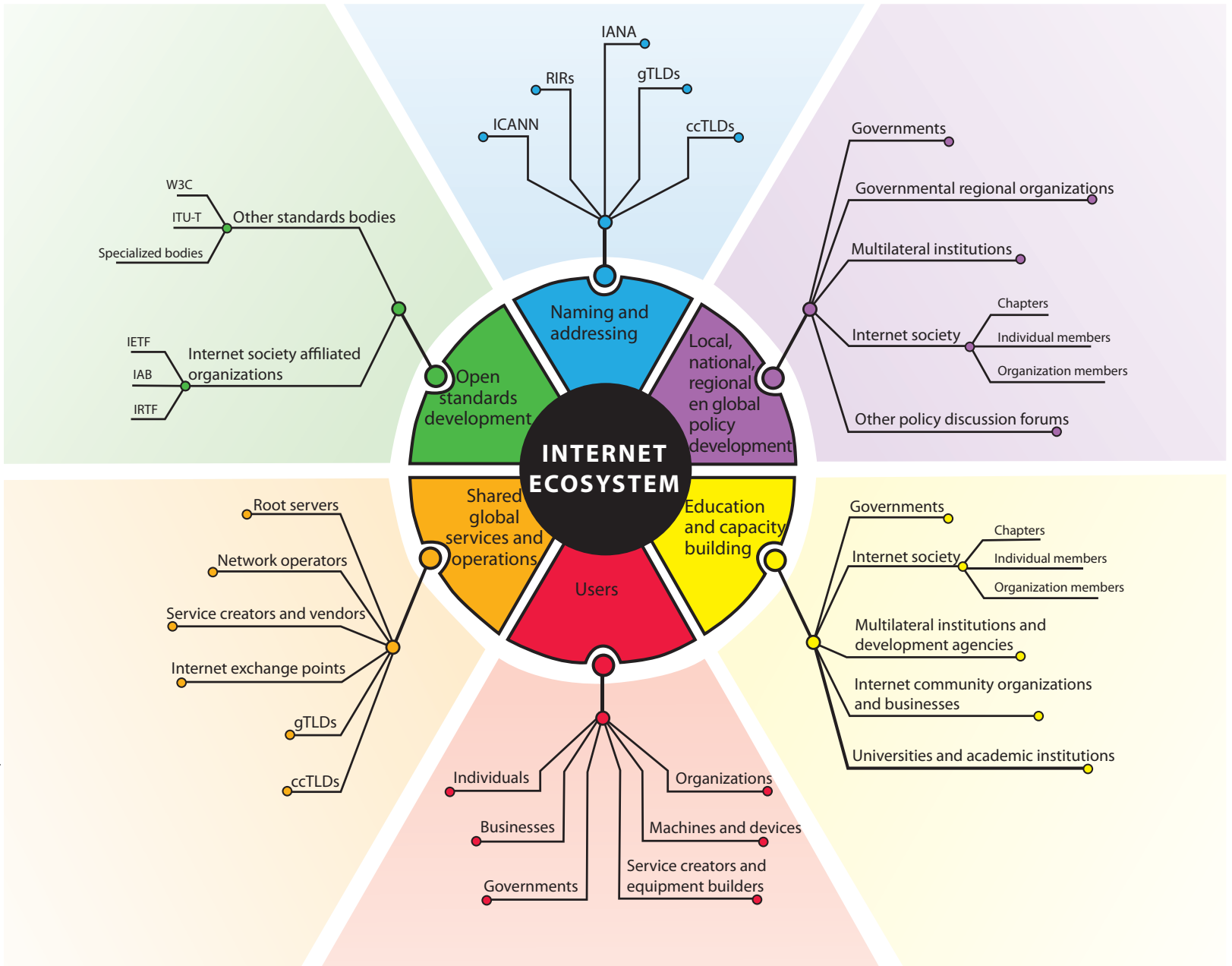
Domeinnamen met niet-Latijnse tekens	http://nl.wikipedia.org/wiki/Internationalized_domain_name
Internet Governance Forum	http://igf.wgig.org
	www.intgovforum.org
OpenNet Initiative	www.opennetinitiative.org
World Summit on the Information Society	www.wsis.org
World Wide Web Foundation	www.webfoundation.org

Het hart van het internet

Politiek gezien wordt er nog naar een internetregering gezocht, maar technisch is er al een internetbestuur. Hoe beroemd het internet ook is met haar gedecentraliseerd karakter, de technische onderbouw steunt op een hiërarchisch systeem van domeinnamen die via domeinnaamserver URL's (zoals www.telecommagazine.nl) omzetten in reële internetadressen of IP-adressen (zoals 213.193.237.178). Bovenaan dit domain name system (DNS) bevindt zich de root zone file, een database die alle domeinnamen bevat en de belangrijkste databank van het hele internet is. De root wordt beheerd door dertien rootservers die zich nagenoeg alle op Amerikaanse bodem bevinden en telkens een kopie bevatten van de root.

Ook de master root server met de originele database opereert uitsluitend onder Amerikaanse invloed. Deze server is namelijk van ICANN, de Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, is een non-profitorganisatie die in 1998 in Californië werd opgericht en uitsluitend onder Amerikaanse wetgeving valt, waarmee de Amerikanen de volledige controle over de root zone file en dus over het volledige internetadressysteem hebben. Onder supervisie van ICANN neemt de Internet Assigned Numbers Authority (IANA) het technische beheer van de zogeheten top-level databases op zich. IANA wijst niet zelf alle IP-adressen aan individuele computers over de hele wereld toe. Vijf regionale internetregistry's krijgen van ICANN een groep adressen toegewezen die ze in hun regio onder de lokale internet service providers (ISP's) mogen verdelen. Op hun beurt wijzen de ISP's dan de individuele adressen toe aan individuele computers.

ICANN's werking is ondemocratisch en weinig transparant. Vermoed als een Amerikaanse ngo die internationaal nergens verantwoording hoeft af te leggen, beslist ICANN welke topdomeinen oftewel top-level domains (TLD's) worden aangemaakt en welke onderneming of organisatie officieel wordt erkend als beheerder-eigenaar van generieke topdomeinen (gTLD's) zoals .com, .org, .net en landdomeinen (country codes of ccTLD's) zoals .nl. Van ICANN's inkomsten is 90 procent afkomstig van de vergoedingen die partnerbedrijven zoals Verisign betalen in ruil voor hun exclusieve registratierecht in de root. Deze lucratieve business ligt aan de basis van ICANN's financiële onafhankelijkheid. Hoe nuttig ICANN ook moge zijn, het feit dat slechts één land de meest essentiële rijkdom van het informatietijdperk controleert, zorgt voor toenemende kritiek uit de rest van de wereld.

Figuur 1. Het internetecosysteem is een model van de Internet Society dat moet aangegeven hoe veel partijen inbreng hebben in het internetbestuur.

Amerika heeft volledige controle over de root zone

de vercommercialisering van het web. De directeur van het World Wide Web Consortium (W3C) benadrukte het belang van een web dat kan worden gedeeld en gebruikt door allen. Hij wees op het belang van het web ter verbetering van de levens van mensen met een handicap. Hij zei dat de W3C voorvechter is van open standaarden die vrij zijn van royalty's, zodat ze openlijk kunnen worden gedeeld. Veertig jaar nadat de eerste digitale pakketjes over een netwerk werden verstuurd en twintig jaar na de introductie

van HTML is het volgens Berners-Lee nu tijd om een nieuw world wide web op te richten, met betere technische middelen om contentcreation en communitybuilding te ondersteunen, om de webstandaards te verbeteren en met vereende krachten de macht van het web te gebruiken om de mensheid te dienen. Hij kondigde de lancering aan van de World Wide Web Foundation (WWWF), een internationale non-profitorganisatie die ernaar streeft om het web te ontwikkelen als een sociaal medium dat mensen verbindt. Wie com-

mercie wil bedrijven, schakelt maar om naar het oude web. Na vijf dagen van intensieve dialoog werd het IGF afgesloten door presidentsvrouw Susanne Mubarak die het vredesinitiatief van jongeren op internet introduceerde (www.cyberpeaceinitiative.org).

Jacob van Kokswijk (tm@kokswijk.nl) is hoogleraar aan de Katholieke Universiteit in Leuven, parttime ICT-consultant bij Capgemini, bestuurslid van de INTUG en lid van de stuurgroep Next Generation Networks Initiative van de EU.

